RYNEK METALOWY i MASZYNOWY

PIERWSZY POLSKI TYGODNIK DLA HANDLU I PRZEMYSŁU BRANŻY ŻELAZA, MASZYN, METALI, MATERJAŁÓW BUDOWLANYCH ORAZ BRANŻ POKREWNYCH

DWA BEZPŁATNE DODATKI „ELEKTRO- I RADJOTECHNIKA“ ORAZ „POSTĘPY W PRZEMYŚLE“

PRZEDPŁATA: Kwartalnie 3½ zł. Dla Gdańska 3½ guld. a Niemiec 3½ mk. Dla Ameryki 1 dol. kwart.

CENY OGŁOSZEŃ: 1/1 str. 100 zł, 1/2 str. 60 zł, 1/4 str. 35 zł, 1/8 str. 20 zł, 1/16 str. 10 zł. Ogłoszenia na okładce z dopłatą. Ogłoszenia z zagr. oblicza się według osobnej taryfy. W wydan. specj. obowiązuje inna taryfa.

Redakcja i Administracja
Poznań Wielka 10 - Tel. 2277

Miejscem wykonania zleceń i zapłaty jest Poznań. Przy wszelkich kwestjach spornych miarodajny jest Sąd Powiatowy w Poznaniu.

Na wypadek zwłoki lub skargi sądowej, wszelkie rabaty odpadają.

KONTO CZEKOWE P. K. O. W POZNANIU NR. 202-796

Nr. 18. Poznań, 4 maja 1926 Rok VI.

Treść nr. 18.

Z II-ich Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Wbrew obawom poważnych kół obywatelskich co do udania się Targów Poznańskich, przedstawiają się one naprawdę dodatnio. Zważywszy, na jak ciężkie chwile ekonomiczno-gospodarcze przypadły, nazwać musimy samo już wystąpienie Targów i ich dojście do skutku prawdziwym sukcesem, dowodem woli i energji gospodarczo-przemysłowej naszego społeczeństwa. Jakkolwiek liczba wystawców zmniejszyła się od liczby wystawców lat ubiegłych, to na ogół powiedzieć można, że zrozumienie znaczenia tej rewji gospodarczo-handlowej na kresach zachodnich nie zmalało, owszem, że rośnie ono i potężnieje z roku na rok. Jeżeli zważymy, że tegoroczne Targi Królewieckie bardzo były słabo obstawione, Targi Gdańskie wcale się nie odbyły, Targi Lipskie miały prawie 33 procent wystawców mniej, aniżeli roku ubiegłego, to ubycie około 20 procent wystawców na Targach Poznańskich nie może być poczytane na wynik ujemny, zwłaszcza, że od udziału w targach wstrzymał się zupełnie ciężki przemysł żelazny, nietylko górnośląski, ale także ogólno-polski i zagraniczny.

Na Targach reprezentowane są wszystkie gałęzie wytwórczości krajowej. Poważny udział ma także zagranica, która występuje przez swoje firmy zastępcze.

Przemysł metalowy przedstawia się raczej jako targ metalurgicznego przemysłu przetwórczego, brak bowiem udziału ciężkiego przemysłu wogóle. Można sobie to rozmaicie tłómaczyć: trudnością położenia gospodarczego, brakiem wiary w powodzenie targów, a może nawet wpływem pewnych sfer gospodarczo-politycznych, któreby rade zepchnęły Targi Poznańskie do rzędu czysto dzielnicowych targów i wystaw rolniczo-przemysłowych, a targi powszechne, międzynarodowe, przeniosły do Warszawy lub Katowic.

Zato imponująco wprost przedstawia się dział **maszyn i narzędzi rolniczych,** oraz przemysłów pokrewnych. Na pierwszy rzut oka, pomijając dział samochodowy, ma się istotnie wrażenie, że to olbrzymia dzielnicowa wystawa maszyn i narzędzi rolniczych. Objaw ten ma swoje naturalne uzasadnienie w wybitnie rolniczym charakterze Wielkopolski i w fakcie, że na jej terenie znajdują sie najpoważniejsze wytwórnie przemysłu maszyn rolniczych.

Wśród krajowych fabryk maszyn i narzędzi rolniczych na pierwszem miejscu stoi Związkowa Centrala Maszyn **„H. Cegielski i S-ka“** w Poznaniu. Firma ta dobrze znana w kraju i zagranicą. Mimo trudnego położenia, zredukowanej pracy i produkcji, wystawia swoje wyroby w świetle najnowszych zdobyczy techniki, konstrukcji i wykonania, wydatnie wzmocnionych długoletniem i umiejętnie zbieranem doświadczeniem zawodowem. Odnosi się to zwłaszcza do lokomobil parowych, młocarń, drobnych narzędzi i maszyn rolniczych, urządzeń gorzelnianych, rektyfikacyjnych, krochmalni i t. p.

Jako nowość wystawia zgłębiacze dla okopowych, t. zw. głębosze, poruszające ziemię w radlinach do głębokości 30 cm., oraz nowe typy odgoryczarek łubinowych. Mają one obecnie, gdy przemysł łubinowy wstępuje na nowe tory poważnego dostawcy białka, szczególniejsze znaczenie.

Pozatem Związkowa Centrala Maszyn wystawiła na swojem stoisku amerykańskie maszyny żniwne i motory spalinowe „Massey-Harris", szwedzkie centryfugi i urządzenia mleczarń „Baltic", narzędzia do uprawy roli „Ventzkiego", wiedeńskie tryery, części zapasowe do wszystkich eksponatów itd.

Drugie stoisko zajmują wspólnie firmy **„L. Czarliński"**, Ostrów-Krępa i **„Unja"**, Grudziądz, oraz **„Głogowski i Syn"** — Inowrocław. Wystawiają artykuły masowego wyrobu, głównie do użytku rolnictwa. Wśród wyrobów firmy Czarliński odznaczają się swoją precyzyjnością oryginalne młocarnie motorowe, stertniki, jak i młocarnie trybowe i szerokobijące, maneże i t. d.

„Unja" z Grudziądza produkuje swoje specjalności jak automatyczne grabiarki, rzędowe siewniki kombinowane, do siewu rzędowego, radlinowego, kupkowego, siewniki taczkowe, opielacze do zboża i okopowych, nadające się do uprawy płaskiej i radlinowej, włóki, pługi wywrotkowe, głębosze, kultywatory na siłę motorową, obsypniki, dołowniki itp.

Nowość stanowi pług z pogłębiaczem lemieszowym, który zupełnie zdolny jest zastąpić drogie pługi systemu Burmestra (Wrocław). Służy on do odwracania podglebia.

Do głównych wyrobów fabryki **Głogowski i Syn** w Inowrocławiu, należą stertniki, sieczkarnie bębnowe, młoczarnie szerokomłotne, śrutowniki i parniki.

Niemniej dodatnio przedstawia się stoisko fabryki **„Nitsche i Spółka"** z Poznania. Znane są powszechnie jej specjalności w dziedzinie wialników najrozmaitszych systemów i rozmiarów do zapędu ręcznego, maneżowego i motorowego, oryginalne maneże ochronne i pałąkowate, sortowniki, siewniki i t. d.

Wystawia także wyroby firm obcych, których ma przedstawicielstwo, jak **Wolfa** z Magdeburga, **Lanza** z Mannheimu, występujące z lokomobilami, garniturami młocarnianemi, kuplowanemi i pasowemi, pługami parowemi, walcami szosowemi i traktorami.

Bracia Malak — Żnin — nadal podbijają rynek krajowy, a nawet i zagraniczny swemi produktami beznagannej konstrukcji; sprawności oraz dostępnością ich cen. Widzimy tu odznaczoną najwyższą nagrodą niem. Tow. rolniczego kartoflarką **Gwiazdę B.**, dwukolne przodki do żniwiarek, młocarnie cepowe na łożyskach kulkowych, maneże, sieczkarnie bębnowe, siekacze, 3 wałkowe magle i inne.

Adolf Krause i Spółka w Toruniu obok własnych wyrobów prostszej konstrukcji i dla użytku drobnych rolników, przedstawia mnóstwo produktów niemieckich. Podobnie i poznańska firma **Seeler**, występuje jako przedstawiciel niemieckich firm Flöther, Harder, Hej i inni.

Jako wytwórnia wyłącznie parowników i kotłów występuje firma **Schütz** z Rogoźna. Wystawia także dwuczęściowe aparaty do odgoryczania łubinu.

Młynotwórnia rogozieńska wystawia własnego wyrobu maszyny młynarskie. Z tego samego rodzaju maszynami występują zagraniczne firmy **Diener i Boldt** z Wrocławia i **Seck-Werke** z Drezna.

Łącznie z przemysłem maszyn rolniczych występuje Tow. Akc. **Wiepofana** z swoistego rodzaju modelami śrutowników talerzowych do napędu maneżowego i pasowego.

Jako wybitni przedstawiciele przemysłu zagranicznego osobliwie z zakresu maszyn rolniczych występują:

Kooprolna z Warszawy, która prócz znanych wyrobów firmy **„Zjednoczenia Polskich Fabryk Maszyn i Narzędzi Rolniczych"**, motorów ropowych Towarzystwa **„Perkun"** w Warszawie, naczyń mleczarskich firmy **K. Miller** z Warszawy, oraz lubelskich fabryk maszyn rolniczych, nast. firmy zagr.: **„Marshall, Son and Co. Ltd" Gainsborough (Anglja)**, fabryka lokomobili i młocarni parowych. **„International Harvester Company, Chicago,** ciągówki i żniwiarki Deering, narzędzia do mechanicznej uprawy roli, samochody ciężarowe i t. d. zakłady **„Skoda"** (Pilzno), wirówki oraz franc. fabryki samochodów.

„Centrala Pługów Parowych", Poznań, posiada reprezentację krajowych i zagranicznych fabryk maszyn rolniczych a przedewszystkiem pługów parowych oraz części zapasowych.

Inż. **H. J. Maskowski,** Poznań, reprezentuje Flammger, Zudse i S-ka — Drezno, Wagner — Kistrzyn i inne.

P. Schilling, Nowy Młyn, posiada reprezentacje nast. firm niem.: „Agrumaria", Windsheim (Bawarja) produkujących orygin. siewniki jednoziarnkowe do rzadkiego siewu, Walter i Kuffer, Schweinfurt (Bawarja).

Spółdzielnia z ogr. odp. Landwrtsch. Zentralgenossenschaft wystąpiła z przedstawicielstwem szeregu drobniejszych niem. fabryk maszyn rolniczych.

Mocniej, jak po inne lata, reprezentowany jest przemysł mleczarski i maślarski. Firmy zagraniczne i krajowe wystawiają wirówki, masielniczki i dojarki automatyczne. Skromniej zato reprezentowany jest przemysł maszynowy wogóle.

W dziale obrabiarek występuje **W. Fitzner i Gamper** z Sosnowca z maszynami precyzyjnemi i szybkotnącemi najnowszej konstrukcji. W tej samej branży występują znane fabryki **Samulskiego** z Pleszewa i **Herkules** z Gniezna.

Największa polska fabryka silników spalinowych **Ursus** — Warszawa wystawiła duży silnik Diesla i kilka innych mniejszych typów. W zakres jej wyrobów wchodzą jeszcze traktory. Od lipca zaś roku bieżącego puszcza w ruch dział samochodowy.

Spółka Akc. Sam - Münstermann — Katowice, wystawia wyroby odlewnicze i armatury.

Wytwórnie **„Brandel W. Witaszyński"** z Warszawy nadesłała dużą pompę wirową własnej konstrukcji, przeznaczoną do stacji wodociągowej w Poznaniu. Jest to największa fabryka pomp wirowych w Polsce, której konstrukcje oparte są na pomysłach prof. Politechniki Witaszyńskiego z Warszawy.

Prócz powyższych widnieją jeszcze liczne inne firmy, które w zupełności zasługują na osobną wzmiankę. Niestety brak miejsca zmusza do ograniczenia się narazie do danych powyższych.

Są to przeważnie wytwórnie narzędzi rzemieślniczych, przemysłu nożowniczego, armatur budowlanych, narzędzi wiertniczych i aparatów elektrycznych, przemysłu kotlarskiego i tartaczanego.

P. W.

Polecamy naszą specjalność:

Motory ropowe

o sile 4—5 i 8—10 K. M. stacyjne i przewoźne bardzo solidnej konstrukcji

◆

Imadła: równoległe mocnej konstrukcji, szerokość szczęk 80, 100, 120, 140 m/m

maszynowe szerokość szczęk 200 m/m

Tysiące naszych imadeł jest w użyciu

Dla pp. kupców wysoki rabat

◆

Części do maszyn żniwnych

Deering, Cormick, Eckert, Eydt, Wood i Adrianc.

Wszystkie tryby, pochwy i wałki pasują dokładnie jak oryginalne, przyczem ceny bardzo niskie

„MOTOR POLSKI"

TOW. AKC.

Żnin (Wielkp.) 2661

Telefon 82. — Adres telegr. „MOTOR"

Do ostrzenia kos

Osełki-strychacze

z twardego krasnodrzewu firmy **Batavia-Schwabe**

Kosy kute à zł. 8,50

Młoty i babki do klepania kos à zł. 1,—

Piły ramowe i trakowe

Cyrkularki do rznięcia drzewa opałowego 600 mm à zł. 40,—

Żelazka elektryczne

dostarcza w każdej ilości

E. & R. Leibrandt

Gdańsk

Hopfengasse 101/102

2660

Józef Dziabaszewski i S-ka

FABRYKA MASZYN I ODLEWNIA

Poznań, Przemysłowa 35 - Tel. 31-53 i 62-22

wykonują:

Aparaty destylacyjne, rektyfikacyjne i odpędowe do gorzelni - Dwuczynne dźwigarki (podnośniki) materjałów budowlanych - Zaprawiarki ukośno-korytkowe do zaprawy wapiennej i cementowej - Pompki do oliwy do smarowania cylindrów - Śrutowniki tarczowe Kuźnie polowe - Gniotowniki — Pompy do zacieru

Patentowane palenisko „WULKAN" do kotłów parowych i lokomobil zaoszczędzające ca 50% na opale

Ryflują walce młyńskie i do śrutowników

NAPRAWIAJĄ 2667

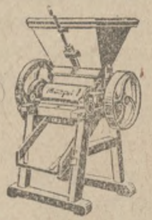
wszelkie maszyny parowe, maszyny rolnicze i motory szybko i tanio

Zawodowi monterzy stale do dyspozycji

„OEKONOM"

nowy, ulepszony typ Uniwersaln. śrutownika i gniotownicy walcowej

Pojedyńczej struktury! Łatwe do obsługi! Dobrze pracujące i tanie!

Uszkodzenie walców niemożliwe! Nadaje się na popęd ręczny, kieratowy i silnikowy

2657

Odsprzedawcom i zastępcom udzielamy wysokiego rabatu.

Paweł Seler, Poznań

ul. Przemysłowa 23.

Przedsiębiorstwo handlowe

Łączkowski i Liczbiński

POZNAŃ, Zwierzyniecka nr. 3.

Telefony **66-49, 65-77.** ◆ Adres telegr.: **„Burgaz".**

Oddział techniczny dostarcza:

Wszelkiego rodzaju szczeliwa, wyroby gumowe i azbestowe. Ropę, oliwy i smary, pasy skórzane z sierści wielbłądziej, pasy parciane do elewatorów i t d. Obrabiarki do metalu i drzewa. Silniki spalinowe i parowe maszyny, Rury i części do nich dla wodociągów i gazowni. Latarnie gazowe dla oświetlenia ulicznego i domowego.

Oddział elektrotechniczny:

Wszelkie materjały wchodzące w zakres elektrotechniki. Budowa stacyj elektrycznych dla miast, przemysłu i rolnictwa. Reparacja prądnic, silników, bateryj akumulatorowych i wszelkich aparatów.

Kosztorysami i techn poradą służymy każdego czasu.

▼

Towary krajowe i zagraniczne. 2663

O kupieckiej polityce targowej — refleksyj kilka.

W ciągu minionych lat 6 niepodległości państwowej polskiej widywaliśmy liczny nader szereg imprez gospodarczych, które określano mianem, już to Targów, już to wystaw i pokazów.

Co do różnic istotnych niema już zgoła żadnej poważniejszej rozbieżności zdań. — Pewne komplikacje urastają dopiero, ilekroć wysuwa się zagadnienie **celowości większej** tego czy innego typu. A więc konkretnie: co daje maximum korzyści gospodarczych? do kogo należeć będzie przyszłość: do targów czyli też do wystaw?

Zrazu rozstrzygnęła doba powojenna spór ten stanowczo na rzecz targów, jako pokazów **wzorów i próbek.** Owszem, pierwsze pięciolecie po wojnie światowej (1918—22) nazwać wręcz można okresem t. zw. konjunktury targowej. Odpowiadało to zresztą w zupełności ówczesnej sytuacji na rynkach towarowych Europy, gdzie zgórą czteroletnia izolacja a dalej dezorjentacja, spowodowana wykreśleniem rozlicznych nowych granic państwowych, dopraszały się gwałtownie ponownego uregulowania i nawiązania stosunków na rynkach podaży i popytu za towarami.

Wczuwając się w obecny puls pozapolskiego życia gospodarczego Europy, skonstatować już można słabsze zainteresowanie targami.

Kontakt między sferami kupieckiemi a przemysłowemi, naruszony tak poważnie przez Wojnę Wielką, zdaje się, iż został już niezgorzej powetowany i — jak na **zmniejszoną** zdolność nabywczą ludności europejskiej, naogół w dostatecznej mierze odrestaurowany.

Zaczynamy się nawet częściej spotykać z opinją, iż ewolucja przyszła w aranżowaniu tego typu imprez gospodarczych **odwróci** się od targu wzorów a pójdzie raczej po linji **wystaw,** urządzanych nietylko w **dłuższych** odstępach czasu, ale także dla pewnych tylko **specjalnych działów** wytwórczości wielkoprzemysłowej lub też ludowej, chałupniczej. I zmianę tę istotnie dostrzec już można. Mam tu na myśli szczególnie Niemcy dzisiejsze, gdzie nawet w tak renomowanem środowisku targów, jak Lipsk, idea wystaw staje się coraz to aktualniejszą i popularniejszą.

Mimoto przedwczesnem może jeszcze byłoby przesądzić, w jakim kierunku pójdzie faktyczny rozwój wypadków. Zaznaczę tylko, iż zagranicą panującym wydaje się być pogląd, że t. zw. znużenie wystawowe i targowe zrozumiałe jest przedewszystkiem w sferach kupieckich. Corazto bowiem wzmagający się i pogłębiający kryzys przemysłowy; z niego wypływające bezrobocie, wreszcie szczupłe bardzo zasoby kredytowe: wszystko to stwarza nader ograniczone możliwości zbytu towarów.

Stąd panuje **nie** brak a raczej pewnego rodzaju przesycenie towarowe.

To też daleko mniejsze szanse powodzenia mają dziś targi wzorów i próbek, przeznaczone wszak głównie, jeżeli nie wyłącznie dla **informacji** i na usługi **kupiectwa.** Zagranicy trzeba obecnie pokazów, któreby za cel miały zainteresowanie nie tyle sfer handlowych, jak właśnie s z e r o k i e j p u b l i c z n o ś c i z w i e d z a j ą c e j. Temu zaś wymogowi odpowiadają bardziej wystawy. Dlatego między in. ten dość charakterystyczny zwrot od targów ku wystawom.

*

Przechodzę do naszych, polskich stosunków.

Stanowimy w tej dziedzinie **teren zgoła swoisty** i odrębny.

Wbrew niektórym przypuszczeniom stwierdzić trzeba, iż odnosi się niekiedy i dziś wrażenie, jakoby nie prysły jeszcze zupełnie więzy polityczne, co nas tak długo przygniatały.

Dotąd b. trójdzielnicowe przemysły nie znają się wzajemnie — albo, w najlepszym razie, bardzo tylko niedokładnie. Nie doceniają też często, drzemiących tylko faktycznie, znacznych możliwości zbytu na rozległym i dość ludnym, bo aż 30 miljonowym rynku konsumentów polskich. Penetracja wewnętrznego rynku przez krajową produkcję nie została dotąd bynajmniej wyczerpana! Żeby wziąć pierwszy choćby z brzegu przykład, wskażę na rozgałęziony i wielce przecież zróżniczkowany przemysł nasz tekstylny, a którego wyroby, jak o tem świeżo głośno pisano, dla pewnych okolic pozostały prawie nieznane, (naprzykład Śląsk Górny i część Małopolski Zachodniej). Przytoczyłem jeden tylko przykład, charakteryzujący stosunki na krajowym rynku włóknistym. Otóż — niestety — tosamo zawsze jeszcze powtarzać trzeba, gdy chodzi o rynek nasz handlowy w branży wyrobów metalowych i maszynowych.

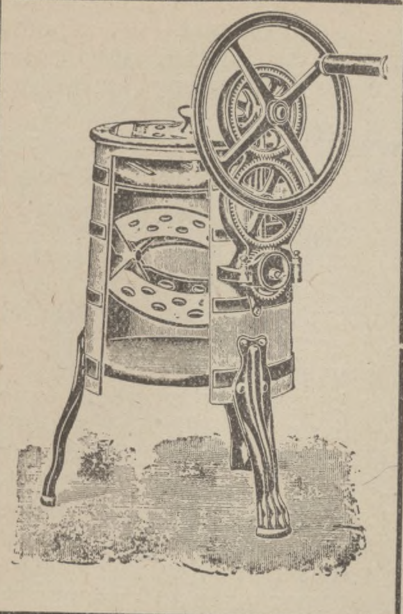
Tem oczywiście tłumaczyć należy te liczne **paradoksy** w strukturze naszego o l b r z y m i e g o i m p o r t u zagranicznego!

Już na tem tle żywotność targów u nas wydaje się być przesądzona.

Pozostawiając jednak na boku tego rodzaju rozważania, zajmę się pokrótce charakterem i przeznaczeniem, jakie winny mieć targi nasze.

Spotykałem się w sferach przemysłowych z opinją — mówię zaś tylko o tych, co zwykły na Targach się pojawiać — że zależy im głównie na szerokiej publiczności zwiedzającej. Musiałem nieraz użyć całej siły wymowy, aby przypomnieć, że Targi właśnie w przeciwstawieniu do wystaw mają nie tyle charakter propagandy, lecz owszem realnego zupełnie pośrednictwa przy zawarciu bądź natychmiastowej, bądź terminowej transakcji. Przeto, jeżeli nawet na wystawach może zupełnie brakować kupca, na Targach nieobecność kupca spowodować m u s i ich niepowodzenie.

Ujmując właściwy charakter i przeznaczenie Targów, określićby je należało jako wielkie zebrania giełdowe przemysłowców z jednej strony, a kupców oraz tak zwanych wielkich odbiorców-niekupców z drugiej. Targi więc powinny normalnie prowadzić do transakcyj; jeżeli z jakichkolwiek powodów pod tym względem właśnie nie dopiszą, natenczas pozostaje jeszcze zadanie o r j e n t a c y j n e. A znaczenia zadania tego n i e należy bynajmniej lekceważyć! Targ winien — i zazwyczaj też istotnie rozszerza wiedzę i orjentację fachową przemysłowca. Umożliwia jemu wpatrzenie się w smak i ewentualne nowe potrzeby swego odbiorcy.

MASIELNICE WIELKOPOLSKIE

Nadzwyczaj lekki bieg!
Najłatwiejsza obsługa!
Wygodne czyszczenie!
Najprędsze zmaślanie!

Wykonane z najlepszego materjału. — Beczki dębowe.
Pierwszorzędne precyzyjne wykonanie.

Bracia Rutkowscy • Fabryka Masielnic
Jarocin, (Wielkopolska) Krakowska 40

2620

NOŻE

do sieczkarń wszelkich systemów
oraz inne wyroby nożownicze dla rolnictwa i przemysłu jak również
tasaki kuchenne i rzeźnickie

fabrykują jako specjalność

B-CIA PLUCIŃSCY
FABRYKA STALOWYCH NARZĘDZI
POZNAŃ
Szamarzewskiego 43 - Tel. 63-42
Adres telegr. „Nożownia"

Na nasze wyroby oznaczone zarejestrowanym znakiem fabrycznym

B. P. P.

udzielamy pełnej gwarancji

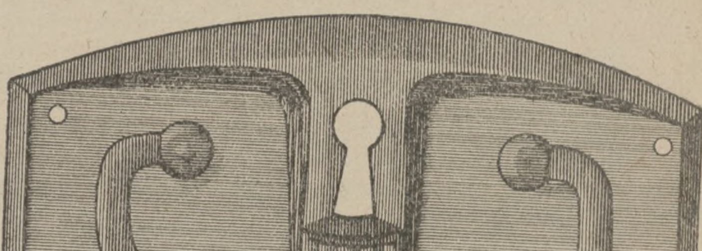
2666

Pierwsze Krajowe Towarzystwo Powroźnicze w Radymnie

poleca swoje znane wyroby z czystego konopia a to: pasy, liny transmisyjne, liny budowlane, postronki, lejce, szle, kantary, sznury do bielizny, linewki kominiarskie, siecie do rybołówstwa i polowania, hamaki, siatki tennisowe, szpagaty wszelkiego rodzaju jak rymarski, (do wyrobu kilimów), do pakowania i inne, oraz wszelkie wyroby w zakres powroźnictwa wchodzące.

Wyrób trwały, ceny umiarkowane, na żądanie cenniki i oferty

2671

OKUCIA DO MEBLI CZYSTO MOSIĘŻNE
poleca
A. Koszewski, Fabryka Wyrobów Metalowych
Poznań, Stary Rynek 61. — Cenniki wysyłamy na życzenie.

2626

W ten sposób czerpie producent niepoślednie sugestje do swej dalszej działalności wytwórczej. Doroczny Targ wreszcie wprowadza do pracy przemysłowca wytyczne planu produkcji na cały sezon następny.

*

Niedawno temu, bo zaledwie przed miesiącem, byliśmy świadkami otwarcia szeroko znanych Targów francuskich w Lugdunie. Otóż warto przypomnieć, jak niestrudzony mer Lugdunu, wytrwały krzewiciel idei targów, a były prezydent ministrów p. Herriot określa Targi. Znanem jest naprzykład takie jego powiedzenie: Targi są spotkaniem przemysłowców i kupców w miejscu oznaczonem, gdzie sposobem najtańszym i w najkrótszym czasie, przy najszczuplejszem miejscu, zawiera się najlepsze transakcje! I gdyby chcieć zanalizować powyższe powiedzenie wybitnego męża stanu Francji współczesnej, wtedy możnaby odnośnie do własnych Targów poczynić wiele charakterystycznych spostrzeżeń. Odkładamy to jednak na dobę potargową.

*

Wywody dzisiejsze zamkniemy innym wnioskiem. Przypomnieliśmy mianowicie kupiecki charakter Targów. Zauważyliśmy, że w niedostatecznej mierze czyniono dotąd zadość postulatowi, że Targi powstają właściwie tylko dla kupiectwa; że są dźwignią w pierwszej linji handlu i pomnożeniem jego obrotów, a dopiero **przez** handel przemysłu; że również **tylko** ono, t. j. kupiectwo zapewnić może Targom pełne powodzenie.

Ale czyż nie wypływa stąd logicznie inny jeszcze wniosek? Jeżeli handel krajowy posiada tak wspaniały i znakomity instrument: środek podniesienia swych warsztatów pracy — wtedy powinien nie kto inny a kupiec-odbiorca, zabiegać usilnie o to, by na Targach Dorocznych czy we Lwowie, czy w Poznaniu, zjawił się rzeczywiście każdy jego dostawca. A dostawca zjawi się tylko wtedy — ale zjawi się wtedy napewno, jeżeli będzie wiedział, że znajdzie tam wszystkich poważniejszych swoich odbiorców. Trzeba więc, aby handel polski docenił, jak poważną w tej dziedzinie odegrać może rolę.

Dyrekcje Targów będą bezwątpienia kupiectwu za to niezmiernie wdzięczne. Albowiem wiedzą doskonale, że niema skuteczniejszej reklamy targowej dla pozyskania przemysłowca, jako wystawcy; że niczem są ulgi taryfowe kolei, oraz zniżone opłaty od stoisk, jeżeli wystawca nie ma pewności bezwzględnej, że na Targach zjawi się masowo kupiec - odbiorca! L. G.

Projekt ustawy w sprawie ankiety publicznej o kosztach produkcji.

Dnia 19. ub. miesiąca odbyło się zwyczajne ogólne zebranie delegatów Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów, które dokonało wyborów członków rady na miejsce ustępujących. W tymże dniu odbyło się także posiedzenie rady Centralnego Związku, na którem miało miejsce jej ukonstytuowanie się i wybór prezydjum i zarządu.

Przedstawiciele poszczególnych gałęzi wytwórczości zdawali sprawę z przebiegu i stanu przesilenia w ich branżach.

Następnie Rada przeprowadziła dyskusję nad wniesionym do Sejmu przez Klub P. P. S. projektem ustawy w sprawie ankiety publicznej o kosztach produkcji przemysłowej. W dyskusji zapoznano się z treścią i zakresem ustaw o ankietach gospodarczych angielskiej i niemieckiej oraz z metodą ankiety przeprowadzonej w Stanach Zjednoczonych przez Komitet Federacji Inżynierów Amerykańskich pod przewodnictwem Hoovera. Uznano, że przeprowadzenie podobnej ankiety gospodarczej w Polsce może przyczynić się do źródłowego wyświetlenia sytuacji produkcji, jej potrzeb i niedomagań pod warunkiem jednakże, że zagwarantowana będzie w ustawie objektywność ankiety, autorytet i powaga prac Komisji Ankietowej, poufne traktowanie danych stanowiących tajemnicę handlową przedsiębiorstwa, oraz wykluczona zostanie możność wyzyskania ankiety w celach demagogicznych i agitacyjnych. Zgodnie z tem zakres ankiety powinien być sformułowany w ustawie w ten sposób, by nie stwarzać mniemania, że ankieta wymierzona jest specjalnie przeciwko przemysłowi, jak to czyni P. P. S. w tytule swego wniosku. Ankieta powinna więc objąć nietylko koszty produkcji przemysłowej, lecz wogóle badanie warunków produkcji i zbytu tak wytwórczości przemysłowej, jak rolnej, podobnie jak to przewiduje analogiczna ustawa niemiecka. Przedmiotem badań Komisji ankietowej powinny zatem być również warunki kredytowe i podatkowe, czas pracy, jej wydajność, obciążenie socjalne, organizacja instytucji ubezpieczeń społecznych i t. d.

Następnie w ustawie wykluczona być winna w zasadzie publiczność obrad Komisji ankietowej, z zachowaniem jedynie publiczności jej sprawozdań. W naszych warunkach bowiem, przy nastroju niektórych organów naszej prasy i atmosferze wzajemnej nieufności i podejrzliwości, publiczność posiedzeń uczyniłaby z nich teren walki i licytacyj partyjnych i utrudniłaby rzeczową pracę Komisji.

Dla ochrony tajemnicy handlowej badanych przedsiębiorstw należy dalej przewidzieć w naszej ustawie tak, jak to przewiduje analogiczna ustawa angielska, że publiczne sprawozdania Komisji ankietowej nie mogą zawierać informacyj dotyczących przedsiębiorstw **indywidualnych**. W tym samym celu powinien być zastrzeżony dla członków Komisji obowiązek dyskrecji oraz ustalona odpowiedzialność za niedyskrecję. Wreszcie ponieważ Komisja w zakresie swoich zadań będzie posiadała pewne atrybucje władzy sądowej — należy wzorem ustawy niemieckiej sprecyzować w naszej ustawie przepisy proceduralne, a w szczególności wypadki i warunki zaprzysiężenia zeznań.

Sprawa przystąpienia Polski do Międzynarodowych kartelów szyn i rur.

Na odbytem przed kilku dniami posiedzeniu Międzynarodowego kartelu szyn Syndykat Polskich Hut Żelaznych reprezentował p. gen. dyrektor Huty Bismarcka Scherf. Na posiedzeniu tem zaproponowano Polsce przystąpienie do kartelu powyższego z udziałem 2 i pół proc. Jednak delegat Polski gen. dyr. Scherf zażądał bezwzględnie większego udziału dla Polski, uzasadniając tem, że przemysł hutniczy Polski nie ma stosownie do swoich rozmiarów silnie rozwiniętego eksportu i specjalnych rynków zagranicznych. W sprawie tej prowadzone są nadal pertraktacje i istnieje nadzieja, że p. dyr. Scherfowi uda się pomyślnie sprawę załatwić. Rokowania w sprawie utworzenia międzynarodowego kartelu rur z udziałem Polski dobiegają końca. Syndykat Polskich Hut w rokowaniach tych reprezentuje p. gen. dyrektor Scherf i dzięki usilnym zabiegom Polska otrzyma poważne udziały i korzyści w tym kartelu. Niezrozumiałym dla zagranicy objawem jest fakt pozostawania poza Syndykatem polskich hut żelaznych Sosnowieckiego Towarzystwa Rur i Żelaza. W interesie rozwoju przemysłu hutniczego leży, aby Sosnowieckie Towarzystwo Rur i Żelaza najszybciej przystąpiło do Syndykatu Polskich Hut Żelaznych. Jak się dowiadujemy, w najbliższych dniach mają się odbyć w tej sprawie ponowne rozmowy w Warszawie z przedstawicielami Syndykatu i reprezentantem kapitałów Sosnowieckiego Towarzystwa Rur i Żelaza p. Aulagnon, który przybywa w tym celu z Paryża. W sprawie tej sfery rządowe powinny użyć swego wpływu, aby ułatwić wszelkie porozumienia z zagranicznym przemysłem i zapewnić stały udział w zbywaniu przedmiotów produkcji hutniczej.

Wiadomości z branży

Kartele Międzynarodowe.

Dowiadujemy się, że rozpoczęto pertraktacje w celu zorganizowania dwóch dalszych międzynarodowych kartelów branży metalowej, a mianowicie kartelu producentów drutu ciągnionego i kartelu producentów surówki stalowej. Pertraktacje toczą się bez udziału reprezentantów polskich mimo, że polska produkcja w tych dwóch działach jest dość znaczna, nawet w stosunku do angielskiego, duńskiego i belgijskiego przemysłu. Kompetentne czynniki winny sprawom tym poświęcić baczną uwagę, aby nie być wykluczonym przy ostatecznem uregulowaniu rynków zbytu tych dwóch branż.

Konkurs na traktory w Z. S. S. R.

Jak się dowiadujemy, rząd sowiecki ogłosił konkurs na traktory dla całego państwa. Okres konkursu potrwa od 1-go czerwca do 1-go lipca r. b., a więc miesiąc cały. Celem przeprowadzenia wszelkich prac, które w związku z tem powstały, została wyłoniona specjalna komisja. Do udziału w konkursie dopuszczonych zostanie 100 wzorowych traktorów, które mają być importowane do Rosji bez cła. Traktory, które wytrzymają konkurs będą włączone do spisu maszyn, dozwolonych do przywozu.

Bilans fabryk samochodowych „Forda".

Ogłoszony urzędowo bilans „Ford Motor Company" wskazuje na dalszy niezwykły rozwój tego przedsiębiorstwa. Według danych tych aktywa za rok 1925 wyniosły 742,6 miljonów dolarów wobec 664,6 miljonów dolarów w roku 1924. Czysty zysk za rok ubiegły ma wynosić 94,56 miljonów dolarów. Jest to nieco mniej niż w roku ubiegłym, co spowodowane zostało planową zniżką cen samochodów oraz zwiększeniem kosztów produkcji wywołanem wyprowadzeniem na rynek nowych modeli. W 1925 r. zmontowanych zostało w amerykańskich zakładach Forda 1.967.117 maszyn, w zagranicznych fabrykach Forda — 134.461 maszyn. Obliczono, że na każdą akcję, będącą w posiadaniu rodziny Forda z ogólnej ilości posiadanych przez nią 173 tysięcy akcyj wypadło dywidendy w roku ubiegłym 547,71 dolarów.

Z przemysłu węglowego.

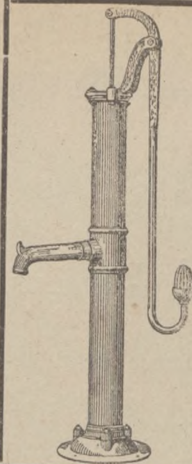
Od kilku dni powstał strajk w kopalniach węgla w Anglji. Podobny strajk w państwie, które co do ilości produkcji węgla zajmuje pierwsze miejsce w Europie (roczne wydobycie około 300 000 000 tonn) nie może nie wywrzeć wpływu na konjunkturę węglową w Polsce. W ostatnich czasach węgiel polski, przeważnie górnośląski, w znacznych ilościach eksportuje się do państw obcych drogą morską przez Gdańsk i Gdynię, oraz drogą lądową do Włoch, Rumunji i t. d. Teraz zaś, wobec powyższego strajku w Anglji zainteresowanie się polskim węglem ze strony zagranicznych odbiorców bezwzględnie powinno się spotęgować i polskie kopalnie będą mogły osiągnąć lepsze ceny za eksportowy węgiel, które dotychczas były niedogodne dla kopalń.

Eksport węgla drogą morską ma tą niedogodną stronę, że koleje nasze mogą tylko pewną ilość pociągów przepuścić do Gdańska i Gdyni, wobec tego winna być skierowana odnośna uwaga na eksportowanie węgla drogą lądową do Włoch, Rumunji i Łotwy i innych państw, co również da pracę naszym kolejom. Tylko potrzeba umiejętnego wykorzystania obecnej konjunktury.

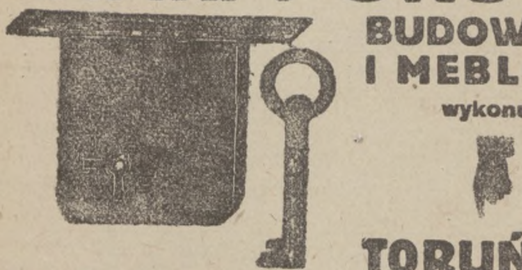
III. Międzynarod. Kongres inżynierów — doradców.

Jak już swego czasu w „Rynku Metalowym i Maszynowym" donosiliśmy, odbędzie się w czasie od 13 do 16 maja r. b. III-ci międzynarodowy kongres inżynierów-doradców w Warszawie. Ilość biorących udział jest dość znaczna. Zgłoszenia napływają codziennie. Dotąd zadeklarowały udział swój Stowarzyszenia Inżynierów Doradców we Francji, Belgji, Szwajcarji i Holandji, miasto Amsterdam oraz inżynierowie czescy, włoscy i węgierscy. Z zrzeszeń krajowych zadeklarowały swój udział: Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie, Stowarzyszenie Elektrotechników, Związek Polskich Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych, Stowarzyszenie Dozoru kotłów w Poznaniu, Krakowskie Towarzystwo Techniczne, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Ziemi Radomskiej, Związek Miast Polskich oraz cały szereg inżynierów. Zapisy przyjmuje w dalszym ciągu Polski Komitet Organizacyjny w gmachu Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie, ul. Czackiego 3/5.

KOLEJKI POLNE
systemu Spalding i Dolberg
Wagoniki buraczane
oraz wszelkie akcesorja
polecają 2077
Raszewski i Pluciński
FABRYKA MASZYN
Poznań, ul. Przemysłowa 26. Tel. 28-91.

POMPY RÓŻNEGO RODZAJU
2720
do zapędu ręcznego, maneżem i mechanicznego, do studzien zwykłych i głębokich
Wiercenie studzien
zwykłych i artezyjskich
J. Kopczyński i Sp.
Poznań, ul. Łazarska 30
Nr. tel. 60-42. Rok zał. 1893
Fabryka pomp i przedsiębiorstwo wiercenia studzien
ODDZIAŁ W BYDGOSZCZY
ul. Dworcowa nr. 46.

ZAMKI I OKUCIA

BUDOWLANE I MEBLOWE
wykonuje
TORUŃSKA FABRYKA ZAMKÓW J. Broda
TORUŃ, UL. KOSZAROWA 11-13. TELEFON 1441
Adres telegraficzny: „BRODABIURO" 42

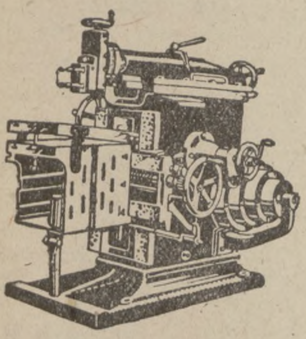
ZBIORNIKI ŻELAZNE

750 litr.	4.200 litr.	13.800 litr.
2 000 „	4.500 „	17.000 „
3.000 „	5.250 „	20.000 „

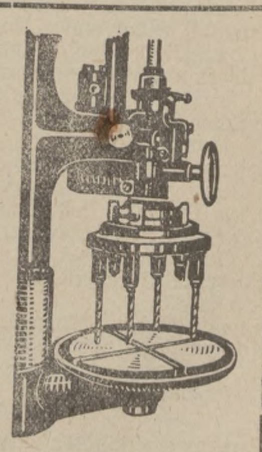
oraz inne różnej wielkości
beczki żelazne i ocynkowane, beczkowozy z zapałem benzynowym do pompowania cieczy (Fäkalienwagen)
ma natychmiast do sprzedania
GÓRNOŚLĄSKI PRZEMYSŁ METALOWY
Tarnowskie Góry 2616

Wyplelacze „Hexe" od 1,75 do 4 m.
najdoskonalsze wypielacze, niezbędne do intensywnej uprawy roli
Siewniki „Dehne" i „Zimmermann"
Pługi, kultywatory, lemiesze i odkładnie 2638
Cepy do młócenia, stal resorową
poleca
Adolf Krause & Co., T. z o. p.
Toruń Mokre. Telefon Nr. 646.

I-a STYRYJSKIE KOSY i SIERPY
oferuje ze składu do natychmiastowej dostawy
A. M. LOEWES W-we
Wodzisław koło Rybnika
Skrzynka pocztowa 10
2681

NAJPRZEDNIEJSZE
Maszyny - Aparaty
do obróbki metalu, blachy i drzewa, każdej konstrukcji, do największych wymiarów dostarczam po najniższych cenach
Wacław Zakulski
(13) **MAGDEBURG-N.** 2542
Heinrichstrasse Nr. 24 (Niemcy).

Spis wystawców z branży metalurgiczno-maszynowej na II. Międzynarodowym Targu Poznańskim.

ABAŻURY.

Właść. A. Englert, Poznań, ul. Głogowska 53.
Wyszomirscy Bracia, Warszawa, ul. Chmielna 36.

AKUMULATORY.

Zakłady Akumulatorowe systemu „Tudor". Warszawa, Al. Jerozolimskie 45, Fabryka w Utracie, st. kol. Pruszków.

ALUMINJOWE WYROBY.

Lender i Syn, Olkuska Fabryka Wyrobów Aluminjowych i Metalowych, Katowice, ul. Szopena 7.
Towarzystwo Metalurgiczne, Sp. z ogr. odp. w Krakowie, ul. Długa 3.

APARATY CUKROWNICZE.

Fitzner W. i K. Gamper, Spółka Akcyjna Budowy Kotłów Parowych i Maszyn, Sosnowiec.

APARATY DO KAWY.

Czachowski S., Poznań, ul. Wielka 13.
Schütz Waldemar, Fabryka Kotłów Koprowych, Rogoźno nad Wełną, ul. Kotlarska 216.

APARATY DO ODMIERZANIA BENZYNY.

Société Anonyme pour Tous Appareilages Macaniques, S. A. T. A. M. Levallois-Perret (Seine), Rue Ernest Cognac 7.
„Zawbor", Sp. z o. p., Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe, Warszawa, ul. Czackiego 3-5.

APARATY DO WÓD MINERALNYCH, PIWA I SPIRYTUSU.

Kubś i Gogołkiewicz, fabryka wyrobów z miedzi i mosiądzu, Poznań, Św. Wojciech 2.
Kłosowski Maciej, Fabryka aparatów do wód mineralnych i piwa, Poznań, ul. Półwiejska 16.
Technika Gorzelnicza, Sp. Akc. Wytwórczo-Handlowa przy Związku Zaw. Techn. Gorzelniczych, Warszawa.
Münstermann E. v., Przemysł - Fosforbronzu, Bielsko, Metalownia, Odlewnia Żelaza, Fabryka Maszyn i Armatur, przedst. St. Duchowski, Poznań, Pocztowa 21.
Duchowski S., Biuro inżynierskie, Poznań, ul. Pocztowa 21.
„Ursus", Zakłady Mechaniczne, Sp. Akc., Warszawa, ul. Skierniewicka 27, **przedst.** Czesław Rakowski, Poznań, ul. 27-go Grudnia 16

ARMATURA.

Dziabaszewski Józef i S-ka, Fabryka maszyn i urządzeń gorzelnianych, odlewnia metali, Poznań, ul. Przemysłowa 35.
„Sam", Spółka Akcyjna - Münstermann, Katowice, Raciborska 8.
Fitzner W. i K. Gamper, Spółka Akcyjna Budowy Kotłów Parowych i Maszyn, Sosnowiec.
Żelazo i Stal, Sp. Akc., Warszawa, ul. Marszałkowska 147, Oddział w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 28.
Towarzystwo Metalurgiczne, Sp. z ogr. odp., Kraków, ul. Długa 3.
Samulski S. i S-ka, Pleszewska Fabryka Maszyn, Pleszew.

BLACHA I BLASZANE WYROBY.

Bransztain Wł. i Szamota Wł., fabryka wyrobów blaszanych, dawn. Wł. Grynkiewicz, Warszawa, ul. Klonowa 14.
Jezierski Władysław, Poznań, ul. Słowackiego 38, przedst. Spółki Akcyjnej Stephan, Frölich i Klüpfel, Katowice.
Weinreb G., Wytwornia oraz hurtwonia zabawek i gier towarzyskich, Warszawa, ul. Koszykowa 51.
Strehlau Fr., Wytwórnia wyrobów blaszanych, Toruń, ul. Kopernika 3.
Bielecki Jan, Fabryczny skład towarów religijnych i galanteryjnych oraz zabawek dziecięcych, Częstochowa, Filja w Poznaniu, ul. Wielka 12.
„Faba", B. Szelążkiewicz, Masowe wyroby metalowe, Poznań, Górna Wilda 93.
„Technika Gorzelnicza", Sp. Akc., Warszawa, ul. Królewska 8.
Schmidt Marjan, Poznań, ul. Dąbrowskiego 62.
„Ko-Kan", Małopolska wytwórnia zabawek metalowych, wł. Wł. Komperda, Izaak Kanner i Maks Kanner, Dębica (Małopolska).

BROŃ I AMUNICJA.

Warszawska Spółka Myśliwska, Oddział w Poznaniu, ul. Gwarna 12.
Sludzik Marjan, Poznań, ul. Słowackiego 16.

BRONZOWNICZE WYROBY.

Rosmański S. G., Wytwórnia artyst. wyrobów z bronzu, Warszawa, ul. Piękna 20.
„Sam", Spółka Akcyjna, Münstermann, Katowice, ul. Raciborska 8.
Felczyńscy Bracia, Odlewnia dzwonów, Kałusz, ul. Siwiecka i Przemyśl, ul. Krasińskiego 63.
„Bewe", Bronzewaren-Kunstwerkstätten, Inh. Spernel u. Schem, Wien VII, Westbahnstr. 21.

BUDOWLANE MATERJAŁY.

Pomorskie Zakłady Ceramiczne, Tow .Akc., dawn. Max Falck u. Co.), Grudziądz, Tuszewska Grobla 57.
Czerniewicz Edmund, Fabryka tektury na dachy i przetworów smołowych, Wronki.
Kaczmarek Władysław, Parowa cegielnia, fabryka papy, materjały budowlane, Rakoniewice (Wielkopolska).
Wieczorek Paweł Fr., Materjały budowlane, Katowice, ul. Warszawska 60.
Brum H., Częstochowa, Nowy Rynek 2.
Granzow Kazimierz, Tow. Akc., Kawenczyńskich Zakładów cegielnianych, Warszawa, ul. Kredytowa 16.
Waligórski Zb., Wielkopolska Centrala Tapet, Poznań, ulica Pocztowa 31.
Broda Jan, Inż., Toruńska fabryka zamków, Toruń, ulica Koszarowa 13.
„Materjał Budowlany", Tow. Akc., Poznań, ul. Seweryna Mielżyńskiego 23.
„Cement", Sp. z o. o., Warszawa, ulica Jerozolimska 47.
„Cegielski-Gefia", Sp. Akc., Poznań, G. Wilda 142-180.
„Metalurgja", T. z o. p., właśc. Weiss i Lenz, Poznań, ulica Strumykowa 19—20.
Czubek M. i S-ka, T. z o. p., Poznań, ulica Gwarna 8.
Falinower A., Fabryka Wyrobów Metalowych, Warszawa, ul. Próżna 5.
Centralna Sprzedaż Zachodnio-Śląskich Zakładów Granitowych, Sp. z o. p., Zjednoczone Kamieniołomy w Czechosłowacji, Frydberg w Czechach.
Przemysł Drzewny, August Zilke, Łódź, ulica Juljusza 9-11.
Tomkiewicz Br., Warszawa, Graniczna 11.
Perkiewicz M., Ludwikowo pod Mosiną.
Sobecki Jan, wł. Z. Dykiert i J. Marciniak, Poznań, Plac Wolności 17.
Glaetzner Gustaw, Centrala materjałów budowlanych i dachówek, Poznań, ul. Mickiewicza 36.
Ballenstedt Stefan, Przemysłowa, plac Kolejowy 76-77.
Olas Fr., Pierwsza fabryka wyrobów cementowych. Oddział Zabawnictwo Polskie w Krzeszowicach koło Krakowa.

DREWNIANE WYROBY.

Bystrzycki B., Tow. Akc., Orzechowo.
„Hercules", Fabryka wyrobów drzewnych, Bydgoszcz, ulica Dworcowa 77.
Smyczyński Piotr, Parowa fabryka beczek, Przemyśl, ulica Kilińskiego 5.
Czech Paweł, wł. Czech Fran., Fabryka wyrobów drzewnych, Holzwaren und Waggenräderfabrik. Cegielnia parowa — Dampfziegelei, Mikołów (G. Śląsk).
Zimmermann Max, Bydgoszcz, ulica Jagiellońska 37.
Garbacki M., Wytwórnia zabawek i towarów drzewnych w Leżajsku.

Nowe wydawnictwa.

„ILLUSTRIERTE TECHNIK FUER JEDERMANN".

Nr. 18. W numerze tym bardzo ruchliwego czasopisma niemieckiego, znajdujemy nader urozmaiconą treść. Na plan pierwszy rzuca się konkurs, rozpisany przez toż czasopismo pod wielce oryginalnym tyt.: „Kto zna powyższe oznaki ochronne?" Chodzi o wykazanie nazw 45 firm. Czasopismo zapowiada 40 wartościowych nagród. W dziale opisów wyczytujemy między innemi o maszynie do czyszczenia flaszek do mleka; uszczelniacz na klamki i klucze; o największej maszynie do rachowania; kuchenka elektryczna; latająca tarcza.

„Illustrierte Technik für Jedermann" nabyć można przez księgarnię naszą.

Dzierżawy, zastępstwa, personał, sprzedaże itd.

Dobrze wprowadzony 2697

Podróżujący za prowizję

utrzymujący od 2 lat styczność z kupcami i handlarzami żelaza tak w hurcie jak i w detalu na całej Wielkopolsce, Pomorzu i Gdańsku, szuka nowych zastępstw wielkich firm krajowych. — Oferty uprasza się zwracać do: Rynku Metalowego i Maszynowego pod nr. 2697.

Autobus 3738

marki N. G.-A 45 PS 38 miejsc okazyjnie do sprzedania. Poważni reflektanci zechcą nadsyłać zgłoszenia do biura **„Par". Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod Nr. 17,409.**

Dmuchawę (miechy kowalskie) tłokową

dwucylindryczną 789

50 cm wysoką — używaną od 4 miesięcy — nadającą się do kuźni i ślusarni z konzolami, sprzedam ewentualnie z przewodami powietrznemi i formą Blitz — lub bez.

Henryk Seiler — Ryczywół.

Okazja na wywrotki!

10 sztuk pojemności 1 m³, 600 mm tor, 3 sztuk pojemn. 3/4 m³ 600 mm tor, 8 szt. pojemn 1 m 750 mm tor nowe, **natychmiast do sprzedania.**

Oferta szczegółowa na żądanie, **Zakłady Silesia, Nowa-Wieś, Górny Śląsk.** 2695

Kocioł parowy

6 atmosferów, powierzchni ogrzewalnej 42 z maszyną parową 35 P. S. z powodu likwidacji

tanio na sprzedaż

Zgłoszenia do **„Par", Poznań, 27. Grudnia 18** pod Nr. **58.256** 3745

Motory od 30—100 koni

nowe i używane, z gazowniami, na różne paliwa, oraz remonty motorów, dorabianie głowic, tłoków, różnych części i gazowni, poleca jako specjalność: **Zakład mechaniczny, S. PIEKARSKI — WARSZAWA, Sandomierska 15.** 638

Używany, szybkobiegnący

trak walcowy

szerokość przepuszczająca 40 cm, mam na sprzedaż

Gustav Weese — Toruń-Mokre

Fabryka pierników i czekolady. 2731

Diesle i lokomobile

firmy Wolf Magdeburg, nowe, używane. **Inżynier KLENIEC — WARSZAWA, Sienna 45; tel. 105-93.** 781

MOTORKI PRZYCZEPNE

do łodzi nowe używane, sprzedaje **inżynier KRAKOWSKI — WARSZAWA, FLORY 9.** 636

Ruszt łańcuchowy (Kettenrostfeuerung)

systemu Babcock & Wilkox dla kotła na 200 m. pow ogrzew., używany, okazyjnie do nabycia:

Powszechne Zakłady Konserwacji Maszyn i Urządzeń Fabrycznych we Lwowie, plac Marjacki l. 7. 2699

Sprzedam skład żelaza

sprzętów kuchennych, 3 pokoje, kuchnia, dzierżawa zapłacona za rok; cena 2500 zł. Powód: wyjazd zagranicę. **TRECZKA — WRZEŚNIA, Rynek.** 627

Automobil Chevrolet

4-siedzeniowy na chodzie w dobrym stanie, ze światłem elektrycznem, starterem i kołem rezerwowem za 320 dolarów do sprzedania. Wiadomość: **KAWOŃCZYK — KRAKÓW - DĘBNIKI.** 628

KOTŁY LANZA

Dwa kotły **lokomobilowe,** system wyciągany, firmy **Heinrich Lanz Manheim,** 72 kwm. na 9 atm. i 66 kwm. na 10 atm. z kompl. armaturą okazyjnie do sprzedania. Wiadomość: **S. DZAŁOSZYŃSKI — CZĘSTOCHOWA, ul. Fabryczna nr. 4; tel. nr. 369.** 630

Do sprzedania: 2676 **WALCA** do walcowania srebra i metali

na popęd ręczny i motorowy, fabrykat „Krause Lipsk" w zupełnie dobrym stanie, szerokość walcy 38 cm., grubość wałków 18 cm., waga całej walcy około 800 kg.

Wiad. w firmie Feliks Woźniak Kraków, Stradom 8

Wóz przyczepny

do samochodu ciężarowego

(nośność wozu 3 tonny) w bardzo dobrym stanie sprzeda: **„CEREALIA" — CHEŁMŻA** (Pomorze) 3748

AUTO

marki „Adler", 6-osobowe, 8/20 PS, w dobrym stanie, sprzedam. **K. MURAWSKI — JABŁONOWO** (Pomorze). 640

Bardzo korzystnie i na dogodnych warunkach spłaty mamy do oddania:

Lokomobile przewoźne

Badenia, rok budowy 1917, nom. 10 konna
Flöther, rok budowy 1913, nom. 9 konna 2704
Flöther, rok budowy 1912, nom. 10 konna
Güttler, wyciągalna, nom. 6 konna
„Lanz", wiązałkę do słomy i siana wiążącą drutem prawie nową.

Paul Seler, Poznań, ulica Przemysłowa 23

Maszynę do heblowania drzewa

70 cm. szer., **strugawkę grubośc.** (Dicktenhobelmaschine), **motor** elektr. 15 PS, **piłę tarczową** z żel. stołem, **wyrównarkę** (Abrichtemaschine) z 2 kompl. garnitur. 0 cm. szeroką, **frezarkę** (Fräsmaschine), **wierciarkę** podłużną (Langlochbohrmaschine), **maszynę do szpundowania i nutowania, maszynę do ostrzenia noży** oraz różne transmisje i przynależności należące do kompl. urządz. włącznie wszystkich pasów zapędowych. Wszelkie maszyny w najlepszym stanie i niemieck. wyrobu bardzo korzystnie **do sprzedania.** — Bliższe wiadomości: **STRASZEWSKI — BYDGOSZCZ, ul. Dr. Emila Warmińskiego 14; tel. 750.** 629

3 SZPRYCHARKI

do toczenia szprychów - trzonków do siekier, młotów, pilników i t. d.

2684 **MASZYNY**

kompletne, zupełnie w dobrym stanie sprzeda

„METALURGJA“, POZNAŃ, Fabryka okuć metalowych, Strumykowa 19/20. -:- Telefon 2126

Hala Wystawowa

przenośna około 1800 m^2 podłogi, 7 m. wysoka, rozpiętość ca 13 m., bez słupów wewnętrznych, nadających się jako hala fabryczna, hala targowa, magazyn, sala do zabaw, sala do zebrań itp. — tanio do sprzedania. — Informacje udziela firma JAN BRODA w TORUNIU. 639

Motor

dwukonny AEG używany sprzedam. WARSZAWA, **Chłodna nr. 7—21.** 782

Sprzedam pracownię 2685

o 250 m2. z czteropokojowem mieszkaniem i gruntem (który nie koniecznie musi być razem zakupiony), oraz następującem urządzeniem: 5 PS. motorów, 3 wahacze (balanciery), 3 wiertarki, 2 tokarki, 3 tłoczarki (wybijarki) 1 szlifierka i wyginarka, małe młoty wahakowe (podrzutowe) i młoty mechaniczne (baby-kafary kuźnicze), autogeniczny spawacz, nożyce do żelaza, LIO blachy oraz wiele innych narzędzi.

OTTO BINKOWSKI, Solec Kujawski.

OGŁOSZENIE:

Dnia 17 maja 1926 r., o godz. 12, w Dyrekcji L. P. w Radomiu, ul. Lubelska 53, odbędzie się licytacja na sprzedaż z N-wa Radom dębiny fornierowej 22.41 m^3 i dębiny użytkowej 418.68 m^3. — Informacji udziela D. L. P. w Radomiu oraz Nadleśnictwo Radom w Grabowym Lesie (poczta Warka). DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W RADOMIU. 635

Maszyny do wyrobów cementowych

mało używane, sprzedam, **dachówczarkę** oraz **400 sztuk podkładek lano-kutych, formę do przepustów drogowych** 40×100 cm. i **pięciocegłówkę,** razem równowartość 210 dolarów. **Wytwórnia betonów** FR. BOBERA — BARANOWICZE 11. 637

Maszyny:

do lodów, irysówki, trzywalcówki, mieszadła, młynki, prasy, tanio. KOBYŁECKI — WARSZAWA, Puławska 14. 783

Kocioł parowy 2-płomienny

8 atm., 42.7 kwm. ogrzewania, obecnie jeszcze w użyciu, od 1 lipca do oddania z powodu wbudowania większego, sprzeda: W. SZCZEPSKI, **młyn parowy, KOSTRZYN** (Wlkp.) 634

MOTORY ELEKTRYCZNE

jeden motor 1,½ P. S. 220 wolt, prąd stały, jeden motor 5 P. S. 220 wolt, prąd stały, dobrze utrzymane z rozruszniki em korzystnie do nabycia. 2689

Zgłoszenia: Fabryka, Poznań, ul. Młyna 18.

Kolejki wąskotorowe

materjał używany, szyny, wózki itp., sprzedaje i kupuje przedst. **Orenstein i Koppel, inż.** ZYGMUNT REGENSTREIF — KRAKÓW, **Batorego 12.** 662

Motor 8 H. P.

marki **Warchałowski Wiedeń,** w bardzo dobrym stanie, sprzedam za 700 zł. KALICKI — TARNÓW, **Ogrodowa 44.** 631

3 aparaty radjoodbiorcze

marki „Isaria“, fabrycznie nowe, okazyjnie do sprzedania po dol. 22,— za sztukę, pojedynczo. — Wiadomość: **Biuro Spedycyjne** LANGER I NADEL — KRAKÓW, **Zielona 3, I. p.** 633

KORZYSTNE KUPNO!

Lokomobila f-my „Marshal“ Angl. z bliźniaczą maszyną do 20 koni mm, po gruntownem wyremontowaniu zaraz do sprzedania tanio. Wiadomość:

2653 **M. Bieniecki, Włocławek, ul. Królewiecka 43.**

KUPNA

Gater

z dolnym ruchem na 650 lub 700 m/m mało używany kupimy

Biuro Techn.-Handlowe Berent & Trzeszczkowski, Warszawa, Widok 22. 1730

Płyty akumulatorowe i szlam kupuje

Bielawski, Poznań, Bukowska 33. - Tel. 6418. 2571

Kilka klm. kolejki polnej 65 mm.

i wózków do buraków, poszukuję. Prosimy o podanie cen dokładnych do **Ekspedycji „Dziennika“ pod nr. 1226,** BYDGOSZCZ. 632

MOTOR ROPNY

25—30 K. S. używany, ale w dobrym stanie, kupię. **Wiadomość:** D. WOLF — WIELICZKA. 647

Walce

używane w dobrym stanie, kupię. **Sprzedam składkę kamieni francuskich** z kompl. okuciem. BUDKO, **pow. Czudec.** 648

Potrzebny motor 3-konny

na 380 volt, wolnoobrotowy, używany lub kadłub spalony. — WARSZAWA; **tel. 73-92.** 641

Kupimy

maszyny do wyrobu pudełek

FIRMA KARTON, Fabryka wyrobów papierowych, POZNAŃ, ul. Wybickiego 6. 642

Samochód 4-osobowy

nowoczesny, pierwszorzędnej marki, kupię okazyjnie za gotówkę. SOSNOWIEC, **skrzynka pocztowa 42.** 643

Motory

używane lub nowe, 2½, i 3 PS, 440 volt, kupi: **JANOWICZ — BYDGOSZCZ, Nakielska 8.** 644

Basenu do wody

o pojemności 1500 do 3000 litrów, poszukuje: **Zarząd Dóbr Fundacji „ZAKŁADY KÓRNICKIE“.** — Zgłoszenia uprasza się przesłać wraz z podaniem ceny **do KÓRNIKA.** 646

Wagę decymalną

na ca 1000 kg. kupi: **Fabryka maszyn, T. NOWAK — BYDGOSZCZ, ul. Gamma 6.** 689

Dział budowlany i drzewny

Potrzeba kredytów inwestycyjnych a uruchomienie budownictwa.

Nadzieja robiona społeczeństwu przez rząd koalicyjny, że za pomocą pożyczki zagranicznej będzie można ożywić ruch budowlany i zlikwidować bezrobocie zawiodła w zupełności. Potwierdza to zresztą w całości wygłoszona niedawno mowa ministra skarbu, p. Zdziechowskiego.

B. minister robót publicznych, p. Norbert Barlicki, oświadczył, indagowany w kwestji udzielenia kredytu dla ministerstwa robót publicznych, że kredyty potrzebne dla uruchomienia akcji budowlanej w tych rozmiarach, w jakich wymaga tego interes państwa, **nie dadzą się pomieścić w ramach zrównoważonego budżetu.** Na cel ten konieczne są nadzwyczajne kredyty inwestycyjne, które uzyskać będzie można tylko w drodze osobnych operacyj finansowych.

Zamierzone roboty publiczne w związku z sytuacją bezrobocia będą miały za przedmiot głównie doprowadzenie w większych i bardziej ruchliwych miastach mocno dotychczas zaniedbanych ulic do porządku przez wybrukowanie ich, częściowo zaś asenizację miast przez umożliwienie robót wodociągowo-kanalizacyjnych; szczególnie ważne znaczenie pod tym względem będzie miało uregulowanie i zasklepienie rzeki Rawy na Górnym Śląsku.

W Polsce zresztą jest do zrobienia niesłychanie wiele w zakresie robót publicznych. — Za najpilniejsze z nich jednak uważa się ogólnie regulacje rzek górskich dla uniknięcia zrywania wielkich obszarów ziemi uprawnej, obwałowanie Wisły dla zapobieżenia powodziom, uregulowanie Wisły dla celów żeglugi, odbudowę mostów zniszczonych w czasie wojny, poprawę stanu dróg, katastrofalnego w niektórych okolicach kraju, a zwłaszcza we wschodniej jego połaci; budowy całego szeregu gmachów publicznych dla zwolnienia mieszkań prywatnych, zajętych na potrzeby urzędów, i stworzenia lepszych warunków urzędowania. Wymienione roboty nie wyczerpują zresztą długiego szeregu potrzeb publicznych, lecz należą do tych, których uruchomienie należy do zadań najaktualniejszych.

Jak już zaznaczyłem, najaktualniejsze są projekty wykonania regulacji Wisły i rzek górskich, z tego punktu widzenia i te są w zupełności gotowe. Co się tyczy natomiast dróg wodnych i kanałów, których budowa byłaby pożądaną z uwagi na potrzeby handlu wewnętrznego, to sprawy te są ze względu na obecną sytuację finansową państwa, jeszcze melodją przyszłości. Muszą one czekać na lepszą konjunkturę wraz z projektami budowy całego szeregu gmachów państwowych. Bez znacznych kredytów inwestycyjnych wykonanie tych projektów jest narazie niemożliwe.

Jednakże należy przypuszczać, że zamierzone roboty pozwolą licznym rzeszom bezrobotnych przetrwać czas przejściowy, zanim będzie można przystąpić do prawdziwej akcji budowlanej na większą skalę i zanim kryzys w przemyśle zostanie przezwyciężony, przez danie **pracy** zamiast zapomóg, które wpływają demoralizująco i są przez większość bezrobotnych odczuwane, jako upokarzające. Równocześnie jesteśmy zdania, że roboty te przyczynią się do podniesienia stosunków komunikacyjnych w całym kraju i zdrowotnych w miastach polskich, oraz do nadania im wyglądu kulturalnego. N.

Handel materjałów budowlanych organizuje się.

Poważny hurtowny handel materjałów budowlanych kształtował się nieco odmiennie w trzech byłych zaborach Rzeczypospolitej. W najczęstszej formie (nie mieszanej) znajdujemy hurtowny handel w zakresie materjałów budowlanych w Zachodniej Polsce. — I tu też, korzystając z nauk z niemieckiego życia organizacyjnego, znaleźli się interesenci poraz pierwszy w tej branży na wspólnej platformie, uprzytomniając sobie konieczność solidarnego działania dla obrony swych interesów i poprawy swego położenia.

Na powołanie w roku ub. do życia **„Zrzeszenia Kupców Materjałów Budowlanych Zachodniej Polski“**, wpłynął w niemałym stopniu przykład zrzeszonych w syndykacie producentów cementu oraz świadomość, że obrony interesów swych w stosunku do tak ściśle zespolonej grupy może tylko dokonać poważna organizacja. Obecnie poczyniono już przygotowania do współdziałania w sprawach fachowych z interesentami Królestwa i Małopolski, aby stworzyć jednolity front kupiectwa materjałów budowlanych całej Polski i utworzyć punkty działania we wszystkich większych centrach handlowych. Organizacja ma zamiar w kwestjach ogólnych, dotyczących całego kupiectwa oddać inicjatywę naczelnym organom kupiectwa i ograniczyć działalność do spraw czysto branżowych.

Ze Śląska Cieszyńskiego.

Budowa domów miejskich w Cieszynie, naprawa przewodów wodociągowych, jak również regulacja Wisły, dały zatrudnienie około 500 robotnikom. Prace przy budowie linji kolejowej Skoczów—Chybie, będą wobec przyznania w r. b. większych kredytów, doprowadzone tak dalece, że pozwolą zająć się budową objektów stacyjnych. W ostatnich dniach przyjęła Goleszowska Fabryka Portlant-Cementu S. A. kilkudziesięciu robotników do pracy. Jest nadzieja, że już w najbliższych dniach fabryka ta przyjmie większą liczbę robotników, przez co i liczba bezrobotnych znacznie się zmniejszy.

Z przemysłu cementowego.

Po dwudniowych naradach w Krakowie, postanowiły cementownie Małopolskie, celem usprawnienia swej organizacji handlowej skoncentrować obroty we wspólnych placówkach fabryk małopolskich i cementowni „Firley“. — Rozszerzenie obu organizacyj (Biuro Zjednoczonych Fabryk Cementu Sp. Portlant) jest w pełnym toku. — Dzielnicowa odrębność zrzeszeń cementowych w Małopolsce i Kongresówce została uchylona; fabryki małopolskie, współdziałając z cementownią Lubelską, zawiesiły terytorjalny rozdział sprzedaży określony granicami zaborów, a pozbawiony gospodarczej lub komunikacyjnej podstawy. Równocześnie wycofała się grupa Krakowska z Syndykatu Warszawskiego i oparła się na nowym bloku wielkich przedsiębiorstw (Goleszów, Firley, Górka, Bonarka i Szczakowa).

Jeżeli idzie o przemysł cementowy w Bielsku, to reprezentują go dwie fabryki: Szczakowa, której zarząd ma siedzibę swoją w Bielsku i Goleszów na Śląsku Cieszyńskim. — Fabryki w Szczakowej i Goleszowie są z rozmiarów, tak sprawności, jak z produkcji znacznie większe od innych polskich cementowni i skutkiem nowych postępów w systemie fabrykacji mają w poziomie gatunkowym marek swoich pozycję wybitnie uprzywilejowaną.

Kartel kupców leśnych.

Ostatnio w prasie europejskiej szeroko omawiany jest projekt utworzenia międzynarodowego kartelu kupców leśnych. Zawiązkiem projektu było porozumienie, zawarte między kupcami leśnymi Szwecji i Finlandji, którzy próbowali bezskutecznie ze sobą konkurować. Pertraktacje o przyłączenie się do tego porozumienia prowadzone są z Rosją i Czechosłowacją, przyczem istnieją nadzieje pozyskania jeszcze Norwegji, Estonji, Litwy i Łotwy. Gdyby kartel utworzył się w projektowanej skali, kierowałby on całym rynkiem drzewnym w Europie. — 28 państw europejskich posiada wspólnie 290 219 000 hektarów lasu. Rosja, Szwecja, Finlandja, Norwegja, Łotwa, Estonja i Litwa, posiadają wspólnie 213 359 tys. hektarów, czyli 73 proc. lasów Europy. Kartel leśny tych państw mógłby więc dyktować ceny europejskie, podnosząc je oczywiście znacznie w stosunku do obecnych. Od czasu zawarcia porozumienia między firmami leśnemi Szwecji i Finlandji, firmy te podniosły już dwukrotnie pierwotne ceny materjałów leśnych.

Nowe środki przeciwpożarne.

Większość budowli w Polsce wykonana jest z drzewa i nie było dotychczas środka, którtyby uczynił drewniane budowle absolutnie odpornemi na działanie ognia. W Niemczech jednak znane były i są farby zabezpieczające przeciw zapaleniu się drzewa i rozszerzeniu się płomienia, a tem samem klęska pożarów była znacznie zmniejszona.

Na rynku polskim pojawiły się farby przeciwogniowe o nazwie **„Fenix"** wyrobu polskiego, których działanie jest identyczne z zagranicznemi, jako środka utrudniającego rozszerzanie się płomienia, jakto potwierdziły próby ogniowe, dokonane w obecności władz wojskowych, komunalnych itd. Farby te zarazem są odporne na wpływy atmosferyczne, a że są porowate, więc nie powodują gnicia i butwienia drzewa. Wyrabia je Sp. z o. odp. „Fenix-Chemiczny", produkująca pozatem: farby mineralne „Fenix", zaprawy cementowe, szlachetne, tynki i cegłę odporne na działanie atmosferyczne — na rozwój bakterji i grzybów oraz pastę „Fenix" do zmywania farb olejnych i lakierów z drzewa, metali, tynków itp.

Pożądane jest, żeby instytucje, bezpośrednio zainteresowane w przeciwdziałaniu pożarom w Polsce, jak Pol. Dyr. Ubezp. Wzajemn., zwróciły baczną uwagę na powyższą fabrykę i zainteresowały sie rozwojem tego przedsiębiorstwa.

Ile domów buduje się w Moskwie?

W bieżącym sezonie budowlanym ma powstać w Moskwie według dotychczasowych dyspozycyj 100 nowych domów. Budowa tych domów jest jednak bardzo utrudniona z powodu braku materjałów budowlanych, w pierwszej linji cegieł, cementu i żelaza. W miesiącu marcu otrzymały firmy budowlane zaledwie 100 wagonów drzewa, aczkolwiek przemysłowcy leśni zobowiązali się dostarczyć 700 wagonów. Ponieważ jednak brak drzewa budowlanego spowodowany został prawdopodobnie trudnościami transportowemi, które w najbliższej przyszłości zostaną usunięte, przypuszcza się, że Moskwa posiadać będzie wkrótce dostateczną ilość drzewa budowlanego.

Z rynku materjałów budowlanych i drzewa

MATERJAŁY BUDOWLANE.

Warszawa, 4. 5. (A. W.). Zakupy dachówki azbestowej, krawędziówki itp. do celów budowlanych zwiększają się z każdym dniem. Ilość nadsyłanych zapytań do firm tutejszych jest kilkakrotnie większa lecz z powodu trudności gotówkowych transakcje nie dochodzą do skutku we wszystkich wypadkach. W stosunku do roku zeszłego ruch jest cokolwiek mniejszy, co tłomaczono ciężką sytuacją w kraju. Odbiorcy rządowi i samorządowi stanowią w dziale tym znikomy odsetek, przeważnie zakupuje prowincja. Notowano za 1000 sztuk w ładunkach wagonowych fr. wagon st. Lublin dachówka azbestowa. gąsiory, przystawki i szablony w kolorze szarym 415 zł, kolorowe: czerwone, bronzowe itd. 475 zł., krawędziówka szara 225 zł., kolorowa 255 zł., dla odbiorców drobniejszych do cen powyższych dolicza się 12%. fr. skład w Warszawie za 100 sztuk, spinki bużowe 2.50 zł., klamry gąsiorowe 2.00 zł., za 1 kg. gwoździe ocynkowane 2.50 zł.

Warszawa, 4. 5. (A. W.). Cement 7.50 zł. za 100 kg. brutto za netto paritas st. Łazy.

Lublin, 4. 5. (A. W.). Poniżej podajemy ceny detaliczne. Cement beczka 12-pudowa zł. 20.50, papa Nr. „80" — 11.30, Nr. „100" — 10, Nr. „120" — 8.60, smoła 0.20. Zapotrzebowanie średnie. Tendencja zwyżkowa.

DRZEWO.

Bydgoszcz, 4. 5. (A. W.). Urzędowa Cedula Giełdy Drzewnej w Bydgoszczy z dnia 29 kwietnia 1926 r. w złotych za 1 m^3. Pierwsza cyfra oznacza sprzedaż, druga — kupno, w nawiasach transakcje. 100 std. bali sosn. w/g zwyczajów gdańskich, u/s (425.50) — IV klasa (330.95) za std. franco wagon Gdańsk—Holm, 1500 sleeperblocks 50/30/20 (18.11) za szt. franco wagon Gdańsk—Holm, bale bale angielskie wedł. zwyczajów gdańskich świerkowe u/s za std. 437.30, — sosnowe u/s 425.50, — IV klasa 330.95 franco wagon Gdańsk—Holm, sleepry 50/30/20 18.11 za szt. franco wagon Gdańsk—Holm, sosnowy materjał tarty nieobrzynany, zupełnie suchy, najlepszej jakości eksportowej grub. 25 — 105 mm, szer. 25 — 45 cm, dług. 5 — 11 m, prawie bez sęka 141.85 franco wagon stacja załad. parytet Poznań, sosnowe słupy telegr. I kl., biało okorowane, 40% dług. 9 m. obwód w czubie 42 — 48 cm, 40 — 50% dług. 10 m, obwód w czubie 42 — 48 cm, 10 — 20% dług. 11, 12, 13, 14 m. obwód w czubie 45—50 cm. 44.92 3 mies. fr. wagon Gdańsk, bale bukowe I kl. grub. 2" — 5" 87 franco wagon Bydgoszcz. W poszukiwaniu forniery bukowe 3¾ mm.

PRZETWORY DRZEWNE.

Warszawa, 4. 5. (A. W.). Za 1 kg wagi brutto loco fabryka: asfalt na jezdnie, chodniki, fundamenty, pod klepkę i t. p. 0.15—0.30 zł, gudron do asfaltu 0.25 — 0.70, lak smołowy do konserwacji dachów i t. p. 0.35, smołowy lepnik do papy 0.40, masa asfaltowa specjalna do konserwacji jezdni drewnianych 0.45, Zapotrzebowanie obecnie zwiększone wskutek podjęcia robót, w stosunku do roku zeszłego — znacznie mniejsze.

Kogo interesują towary niemieckie?

5362

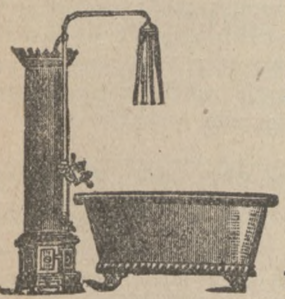
niechaj czyta właściwe w swym zakresie niemieckie czasopismo eksportowe

„Der Export-Grossist“ Pössneck (Niemcy).

Tam znajdzie każdy najkorzystniejsze źródło zakupu i dostawy towarów wszelkiego rodzaju i gatunku. Prosimy zażądać bezpłatnej przesyłki numerów na okaz!

2570

A. STANEK

FABRYKA WANIEN i PIECY KĄPIELOWYCH

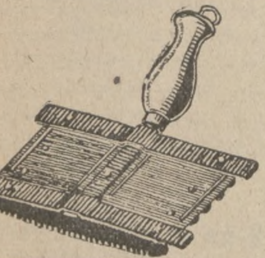
ORAZ WSZELKICH WYROBÓW BLASZANYCH

POZNAŃ

Małe Garbary 7a

Telefon 33-50 Zał. w r. 1906.

1766

FABRYKA WYROBÓW ŻELAZNYCH 2552

SULKIEWICZ i GROBAKOWSKI, Bydgoszcz

dostarcza korzystnie i odwrotnie umywalnie żelazne lakierowane, postumenty umywalkowe, łóżka wyściełane, zgrzebła wszystkich gatunków, szufelki do węgli, druty do koszy, łapki koszykowe i sprężynowe na myszy i szczury, haki do łóżek, skoble i haki kute, kółka i drążki do rolosów, miary bławatnicze wzorcowane itd.

Cennik na żądanie!

TŁOCZNIE

(prasy)

do owoców i jagód

od 10 litr. pojem. do największych rozmiarów

ręczne i hydrauliczne

poleca

FABRYKA MASZYN A. HORSTMANN

S. z o. p. 2568

STAROGARD (POMORZE)

Tow. Akcyjne

PRZEMYSŁU METALURGICZNEGO

w POLSCE

Radomsko 2734

Adres telegraf.: „Metal“ Telefon nr. 22

WYRABIA:

DRUT żelazny i stalowy ciągniony, drut miedziowany, drut kolczasty.
GWOŹDZIE wszelk. rodzaju, sprężyny meblowe, nity żelazne i miedziane.
ŚRUBY i wkrętki do mebli, podkładki wkrętki do drzewa żel. i mosiężne, wkrętki kute, śruby jasne do metali.
ŁOPATY i szpadle wszelkich kształtów i gatunków z trzonkami lub bez.
WIDŁY stalowe.
KONSTRUKCJE ŻELAZNE, jako to: dachy, mosty, zbiorniki, pomosty, kolejki przenośne, zwrotnice kolejowe, rozjazdy i zwrotnice tramwajowe, wagoniki, kolejki napowietrzne, dźwigi i krany, szkielety wież kościelnych, taczki żelazne i t. d.

Drabiny domowe

(System Herkulesa)

Solidne wykonanie! Mocno stojące!

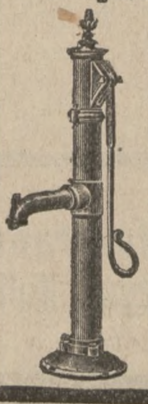
C. Koffer, Poznań

ul. Wenecjańska 7.

Telef. 3989. 2232

Fabryka pomp i budowa studzien

Henryk Lund

Bydgoszcz, ul. Sobieskiego 6. Tel. 249.

1272) Rok założ. 1882.

Studnie wiercone do każdej głębokości. Wielki skład **części zapasowych, rur** oraz **pomp** wszelkiego rodzaju.

Reparacja szybka; monterzy stale do dyspozycji.

Z rynku metalowego i węgla

WYROBY METALOWE.

Warszawa, 4. 5. (A. W.). Na rynku surówek panuje naogół spokój. Zainteresowanie surówką Stąporków jest cokolwiek większe, w zaofiarowaniu przeważa marka Częstochowa, której ceny obecnie zrównały się z cenami Stąporkowa. Surówka Witkowicka ze względu na spadek kursu złotego kalkuluje się obecnie b. wysoko, tak iż cieszy się małym popytem. Notowano za 1 tonnę fr. st. załad. „Częstochowa" Nr. 0 — 200 zł, Nr. 1 — 190 zł, Nr. 2 — 180, Nr. 3 — 170, loco huta „Stąporków" Nr. 0 — 200, Nr. 1 — 190, Nr. 2 — 180, Nr. 3 — 170, Witkowicka Nr. 1 — oclona 235 zł.

Warszawa, 4. 5. (A. W.). Za 1 tonnę fr. wag. st. załad.: walcówka (drut okrągły) od 5$^1/_2$ — 13 mm, kwadratowy od 5$^1/_4$ — 8 mm, 320 zł, blacha (cena zasadnicza) gruba 5 mm i wyżej 365 zł., cienka do 5 mm 395 zł., żelazo handlowe krajowe 265 zł., bednarka gorąco walcowana 318 zł, zimno walcowana 420 zł.

Warszawa, 4. 5. (A. W.). Dom Handlowy **A. Gepner,** (Warszawa) podaje obecne ceny orjentacyjne starych metali na rynku warszawskim w złotych za 1 kg: miedź stara 1.85, mosiądz 1.20—1.30, rotgus 1.80—185, cynk 0.90.

Będzin, 4. 5. (A. W.). Ostatnio notowano: Żelazo 28 zł., belki żelazne 29, blachy żelazne do 5 mm 42, od 5 mm wzwyż 38, cena zasadnicza za 100 kg, gwoździe druciane budowlane 7.60, za skrzynkę, cement 16 zł. za beczkę w hurcie ze składu. Sytuacja się poprawiła, ruch większy.

Sosnowiec, 4. 5. (A. W.). „Podkowa" notuje hacele: za Nr 6 zł 5, Nr. 8 — 6.25, Nr. 10 — 7.50, Nr. 12 — 8.20. Tendencja spokojna.

Nowy-Bytom, 4. 5. (A. W.). Surówka odlewnicza Huty Pokoju Nr. 1 (Friedenshütte P. G. S. — reprezentacja S. A. Józef Wdowiński w Warszawie) cena za tonnę 190 zl. loco stacja Nowy-Bytom.

METALE SZLACHETNE.

Berlin, 4. 5. (A. W.). Srebro ca 0.900 w sztabach 90—90$^1/_2$ R. M. za kg., złoto w woln. obrot. 279—282, platyna w woln. obrot. 13—13.50 R. M. za gram.

WĘGIEL I PRZETWORY.

Warszawa, 4. 5. (A. W.). W zależności od wahań kursów walut zagranicznych zmieniono ceny artykułów pomocniczych (technicznych) dla przemysłu metalowego, jak poniżej. Za 1 tonnę fr. wagon st. załad.: koks karwiński 72.50 zł, górnośląsk. twardy lub miękki 34, węgiel kowalski myty cieszyński 72.50, górnośl. gruby 27.16, dąbrowski gruby 25.51, cegła (techniczna) ogniotrwała kopulakowa lub normalna 80, glina mielona ogniotrwała 30, zaprawa szamotowa 45, kamień wapienny 5 zł.

Warszawa, 4. 5. (A. W.). Koks karwiński 75 zł., węgiel kowalski myty cieszyński 75 zł. za 1 tonnę fr. wag. st. załad.

Ceny orjentacyjne Syndykatu Rolniczego, S. A., Lwów, ul. 3-Maja 11.

Cena za 1 kg lub za sztukę.

Widły 2-zębne tuzin złotych 10.00, widły 3-zębne tuzin zł 13, widły 4-zębne tuz. zł. 15, łańcuchy na konie i krowy szt. zł. 1.15—2.20, smar do wozów 100 kg 65.— zł, oliwa maszynowa i cylindrowa 100 kg zł. 41.00—65.00, pługi 1-skibowe zł. 60.00—100.00, węgiel górnośląski 28.00 zł. za tonnę, węgiel dąbrowiecki 26.30 zł. za tonnę, koks kowalski 34 zł. za tonnę.

Odlewnia dzwonów Braci Felczyńskich w Kałuszu.

Najstarszą odlewnią dzwonów w granicach Rzeczypospolitej jest wyżej wymieniona placówka **Braci Felczyńskich**, znajdująca się **w Kałuszu, ul. Siwiecka** i w **Przemyślu, ul. Krasińskiego 63.** Wytwórnia ta z początkowo małych zaczątków wyrosła dzisiaj do najpoważniejszego przedsiębiorstwa w tym zakresie produkcji, wytwarzając dzwony różnego rodzaju, wagi i wielkości o dźwięcznem i harmonijnem dostosowaniu tonów. To też znajdujące się obecnie dzwony na Międzynarodowych Targach Poznańskich budzą ogólne zainteresowanie. Dzięki zabiegliwej, intensywnej i o głębokie doświadczenie opartej pracy obecnych właścicieli, omawiana placówka polska zdobyła sobie na polu ludwisiarskiem w produkcji najwyższą perfekcję, o czem chlubnie świadczą liczne nagrody, odznaczenia i listy pochwalne, otrzymane tak z kraju jak i z zagranicy. Zwracając Szanownym Czytelnikom uwagę na ogłoszenie wspomnianej firmy, zaznaczamy zarazem, że wysyła ona na każdorazowe żądanie odpowiednie cenniki i prospekty, służąc wszędzie i wszystkim należnemi wskazówkami.

Korzystne źródło zakupu okuć do mebli.

Firma **„Renoma"**, właściciel Gustaw Kartmann, **Poznań, Wielkie Garbary 1,** ma na składzie najrozmaitszego rodzaju okucia do mebli, tak zewnętrzne jak i wewnętrzne. Oprócz tego prowadzi po cenach najniższych rysunki do mebli, papier do szlifowania, a nawet obrazki do odciągania dla malarzy i lakierników. Ponieważ niejednokrotnie wspomniane artykuły byliśmy zmuszeni sprowadzać dotychczas z zagranicy, jest to dla wszystkich wielką ulgą, że towary powyższe możemy nabyć już na miejscu. Z całym spokojem zaznaczamy, że wspomniana firma wywiązuje się z przejętych zobowiązań ku zupełnemu zadowoleniu swych odbiorców.

Towarzystwo Metalurgiczne S-ka z o. o. Kraków ul. Długa 3.

Wspomniane wyżej przedsiębiorstwo, wystawiające na tegorocznych Międzynarodowych Targach Poznańskich, posiada tradycyjną opinję, jako jedna z najsolidniejszych tegorodzaju placówek krajowych. Mając bogato zaopatrzone składy we wszelkie materjały, dostarcza omawiane przedsiębiorstwo przemysłowe wszelkiego rodzaju półfabrykaty z miedzi, mosiądzu i aluminjum oraz metale surowe i aljaże. Firma zakupuje pozatem: wszelkiego rodzaju łom oraz odpadki metalowe, popioły i szlamy metalodajne po cenach targowych. Naczelną dewizą firmy jest: wielki obrót — mały zysk. To też **Towarzystwo Metalurgiczne** polecamy uwadze i poparciu pp. kupców odnośnej branży, bowiem firma ta jest rzeczywiście taniem i korzystnem źródłem zakupu. W końcu zaznaczamy jeszcze, że na życzenie wysyła się szczegółowe oferty i prospekty.